

Boze boeren!

Bij de beantwoording van de vragen 18 tot en met 23 moet je soms gebruik maken van de informatiebronnen 3 en 4 in de bijlage.

Uit de krant:

Brussel, september 2009.

Voor de zesde keer deze maand demonstreren boze boeren in Brussel bij het gebouw van de Europese Unie (EU). De boeren zijn boos, omdat zij vinden dat er te weinig geld verdiend wordt met de productie van melk. De oorzaak van de boosheid moet gezocht worden in het melkquotum, een productielimiet. Dat betekent dat elke boer een maximum hoeveelheid melk mag leveren. Dit quotum zal de komende jaren steeds verder worden vergroot en wordt in 2015 helemaal afgeschaft.

- 2p **18** In 2008 waren er in Nederland 1.466.000 koeien die samen 11.294.572.000 liter melk produceerden. Een boer ontving in 2008 gemiddeld € 0,35 per liter.
→ Hoe groot is de gemiddelde opbrengst in euro's van de melk per koe in 2008? Schrijf je berekening op.
- 2p **19** De melkprijs bij de boer kent een regelmatig patroon van pieken en dalen. In de herfst / winter stijgt de prijs om in de lente / zomer weer te gaan dalen.
→ Geef een verklaring voor dit stijgen en dalen van de prijs bij de boer.
Gebruik in je antwoord de woorden: *vraag* en *aanbod*.
- Gebruik informatiebron 3 en 4.*
- 1p **20** De producentenprijs was in de periode 2002 tot en met 2006 redelijk stabiel. De prijs bij de boer varieerde in deze periode.
→ In welk jaargetijde is de winst van de producent het hoogst: in de lente / zomer of in de herfst / winter? Verklaar je antwoord.
- 1p **21** De melkveeboeren hebben vaak veel geld moeten investeren in hun bedrijf. De kosten per liter melk bedragen gemiddeld 37 cent per liter. De prijs die de boeren ontvangen voor de melk is voor hen vaak niet kostendekkend. Een uitbreiding van het aantal koeien kan op den duur kostendekkend werken. Waarom kan er wel kostendekkend worden geproduceerd als een boer meer koeien heeft?
- A** De variabele kosten worden over meer liters melk verdeeld.
B De variabele kosten worden over minder liters melk verdeeld.
C De vaste kosten worden over meer liters melk verdeeld.
D De vaste kosten worden over minder liters melk verdeeld.

Gebruik informatiebron 3.

- 2p **22** In oktober 2009 bedraagt de melkprijs in de supermarkt € 0,68 per liter, terwijl de boer maar € 0,21 per liter krijgt.
→ Geef twee argumenten waarom je niet kan stellen dat de supermarkt 47 cent nettowinst maakt op een liter melk. Je moet 1 argument uit de bron halen en 1 argument zelf bedenken.
- 1p **23** Veel economen vinden dat de overheid zich niet moet bemoeien met de melkprijzen. De meeste boeren willen subsidie van de Europese Unie op hun melk.
→ Met wie ben jij het eens? Met de economen of met de boeren? Geef een argument voor je mening.

